

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 105/2023-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Marcelom Ružarovským, advokátom, A. Žarnova 11C, Trnava, proti postupu Okresného súdu Bratislava V v konaní sp. zn. 6C/6/2019 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní sp. zn. 6C/6/2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava V v konaní sp. zn. 6C/6/2019 **prikazuje** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Okresný súd Bratislava V **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **442,38 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 6C/6/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Požaduje tiež finančné zadost'učinenie 2 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. Napadnuté konanie je vedené na základe návrhu sťažovateľa na vydanie európskeho platobného rozkazu doručeného okresnému súdu 8. februára 2019, ktorým sa sťažovateľ voči žalovanému domáha zaplata sumy 1 003 eur s príslušenstvom z titulu výhry zo stávk uskutočnených sťažovateľom na internetovej stránke žalovaného. Okresný súd 15. júla 2019 vydal európsky platobný rozkaz, v ktorom však došlo k chybám v písaní (okrem iného v ňom bolo nesprávne uvedené sídlo žalovaného), čo zmarilo doručenie európskeho platobného rozkazu žalovanému. Následkom uvedeného 2. septembra 2019 okresný súd európsky platobný rozkaz zrušil. Okresný súd 8. júna 2020 opätovne vydal európsky platobný rozkaz, proti ktorému žalovaný podal odpor 18. januára 2021. V dôsledku podania odporu okresný súd európsky platobný rozkaz uznesením z 3. mája 2021 zrušil. Okresný súd 8. októbra 2021 vyzval právneho zástupcu žalovaného na predloženie originálu plnej moci na zastupovanie žalovaného, resp. jej zaručenej konverzie. Právny zástupca žalovaného vyhovel predmetnej výzve 18. októbra 2021.

III.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že okresný súd sa v napadnutom konaní dopúšťa zbytočných prietáhov, koná nehospodárne a neefektívne. Napadnuté konanie bolo začaté 8. februára 2019 na základe návrhu sťažovateľa na vydanie európskeho platobného rozkazu. Od podania návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu do jeho doručenia sťažovateľovi uplynula doba vyše 5 mesiacov, výzva na predloženie listinných dôkazov bola sťažovateľovi doručená až po vyše 8 mesiacoch. Proti európskemu platobnému rozkazu podal žalovaný 18. januára 2021 odpor. Od doručenia odporu sťažovateľovi uplynula doba takmer 2 rokov. Vec nie je skutkovo ani právne zložitá, sťažovateľ k vzniku zbytočných prietáhov neprispel.

IV.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

IV.1. Vyjadrenie okresného súdu:

4. Okresný súd uvádza, že do októbra 2021 vykonával procesné úkony v zásade plynulo. Následne bola vec sťažovateľa po odchode zákonnej sudkyne do dôchodku 11. januára 2022 pridelená novovymenovanému sudcovi, ktorý mal po prerozdelení spisov k 28. februáru 2022 v oddelení 376 nevybavených a 300 nerozhodnutých vecí. Napriek snahe o úpravu rozvrhu práce súdu vrátane využitia zákonných možností prerozdelenia vecí nebolo s poukazom na počet prejednávanych vecí objektívne možné zabezpečiť konanie bez prietáhov vo všetkých veciach. K záveru o vzniku nereparovateľnej ujmy na strane sťažovateľa nie je možné dospieť, vychádzajúc len z celkovej dĺžky konania.

IV.2. Replika sťažovateľa:

5. Sťažovateľ uviedol, že napadnuté konanie sa z hľadiska jeho predmetu nevyznačuje žiadnymi špecifikami (či už skutkového alebo právneho charakteru). V čase odchodu zákonnej sudkyne do dôchodku už mohlo byť vo veci rozhodnuté, ak by okresný súd konal efektívne. Navyše, od pridelenia veci novému zákonnému sudcovi (11. januára 2022) uplynula doba už 16 mesiacov a okresný súd prakticky nevykonal žiadny úkon smerujúci k vybaveniu sťažovateľovej veci. Organizácia súdu a jeho personálne vybavenie nie je legitímnym dôvodom na to, aby sa mohlo zasahovať do základných práv fyzických alebo právnických osôb. Porušenie základného práva sťažovateľa už nie je možné napraviť. Vzhľadom na všetky okolnosti považuje sťažovateľ požadovanú sumu finančného zadosťučinenia za primeranú, keďže prieťahy sú zapríčinené výlučne nečinnosťou okresného súdu, pričom sťažovateľ sa sám svojimi urgenciami domáhal rýchlejšieho konania vo veci.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

7. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

8. Zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou orgánu verejnej moci, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, t. j. takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty strán konania (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

10. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, predmetom konania je zaplatenie peňažnej sumy – vyplatenie výhry zo stávk, čo spadá pod bežnú agendu všeobecných súdov. Vec nevykazuje skutkovú či právnu zložitosť.

11. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v priebehu konania k zbytočným prieťahom.

12. Pokiaľ ide o samotný postup okresného súdu, tento ústavný súd vyhodnotil ako neefektívny a poznačený aj nečinnosťou. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd 15. júla 2019 vydal európsky platobný rozkaz, v ktorom došlo k viacerým chybám (okrem iného v označení sťažovateľa, sídle žalovaného). Európsky platobný rozkaz z 15. júla 2019 bol pôvodne doručovaný žalovanému na Floridu namiesto toho, aby bol doručovaný na Maltu, a keďže sa ho žalovanému nepodarilo doručiť, okresný súd európsky platobný rozkaz z 15. júla 2019 zrušil. Po tom, keď sťažovateľ reagoval na výzvu okresného súdu na doplnenie návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu, okresný súd 8. júna 2020 opätovne vydal európsky platobný rozkaz, proti ktorému žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal 18. januára 2021 odpor. Okresný súd 8. októbra 2021 (teda viac ako 8 mesiacov po podaní odporu) vyzval právneho zástupcu žalovaného na predloženie originálu plnej moci na zastupovanie žalovaného v napadnutom konaní, pričom po vyhovení predmetnej výzve právny zástupcom žalovaného (18. októbra 2021) je okresný súd nečinný, vec sťažovateľa dosiaľ nie je právoplatne skončená.

13. Po preskúmaní obsahu spisu okresného ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní je poznačený prieťahmi, ktoré je možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Keďže napadnuté konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené, pričom postupom okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal, aby okresný súd v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

15. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

16. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada o priznanie finančného zadosťučinenia 2 000 eur, ktoré považuje za primerané vzhľadom na okolnosti veci, pochybeniu okresného súdu.

17. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

18. Pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení ústavný súd prihliadal na celkovú dĺžku napadnutého konania, konštatovanú neefektívnu činnosť a nečinnosť okresného súdu, ďalšie konkrétne okolnosti prípadu. K nim patrí aj charakter napadnutého konania, v ktorom sa sťažovateľ domáha zaplatať relatívne nízkej sumy (1 003 eur s príslušenstvom) z titulu výhry zo stávk. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuvádza žiadne také okolnosti, ktoré by svedčili o nepriaznivom dopade plynutia času na sťažovateľa v intenzite, ktorá by si vyžadovala popri vyslovení porušenia sťažovateľových práv aj priznanie finančného zadosťučinenia.

19. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že okolnosti sťažovateľovej veci neopodstatňujú okrem vyslovenia porušenia jeho práv aj priznanie finančného zadosťučinenia. Deklarovanie porušenia sťažovateľových práv je pre neho v danom prípade dostatočným

zadosťučením. Ústavný súd preto sťažnosti sťažovateľa v časti požadovaného finančného zadosťučinenia nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

VI. Trov konania

20. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 442,38 eur (bod 3 výroku nálezu).

21. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je 208,67 eur a hodnota režijného paušálu je 12,52 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu). Pokiaľ ide o repliku sťažovateľa z 2. mája 2023, ústavný súd za tento úkon právnej služby náhradu trov nepriznal, pretože replika nepriniesla nové skutočnosti alebo informácie, ktoré by ústavnému súdu neboli už skôr známe.

22. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2023

Robert Šorl
predseda senátu